

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความต้องการ และคัดเลือกชนิดไม้ที่เหมาะสม จะปลูกทดสอบสำหรับการปลูกป่าชาวบ้านของเกษตรกรตามแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ในพื้นที่ระดับความสูงจากน้ำทะเลแตกต่างกัน และศึกษา และทดสอบ เมล็ดไม้ของชนิดไม้บางชนิดที่จะปลูกทดสอบในพื้นที่ โดยทำการคัดเลือกพื้นที่โครงการหลวง ในแต่ ระดับความสูงในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งแบ่งเป็นออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ พื้นที่สูงค่อนข้างต่ำ (500-800 เมตร) พื้นที่สูงปานกลาง (800-1,100 เมตร) และพื้นที่สูงค่อนข้างมาก (มากกว่า 1,100 เมตร) ดำเนินการใน 3 พื้นที่ต่อระดับความสูงของพื้นที่ รวม 9 แห่ง การเก็บข้อมูล ใช้วิธีการผสมผสาน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 391 ครัวเรือน การสำรวจชนิดไม้ในป่าที่ชุมชน เข้าไปใช้ประโยชน์ไม้ตามเส้นทางเดินหาของป่าในพื้นที่ตัวแทนแต่ละระดับความสูง รวม 3 แห่ง จัดประชุมระดมสมอง และคัดเลือกชนิดไม้ร่วมกับตัวแทนชาวบ้าน และการทดสอบเมล็ดไม้บางชนิด ที่จะนำไปปลูกทดสอบ

ผลการศึกษา พบว่า การคัดเลือกชนิดไม้ที่เหมาะสมจะปลูกทดสอบในป่าชาวบ้าน ควรให้ความสำคัญกับชนิดไม้พื้น และไม้ใช้สอยในครัวเรือนมากกว่าไม้กินได้ หรือหากเป็นไม้กินได้ ก็ควรเป็นชนิดไม้ที่ตลาดมีความต้องการ โดยเฉพาะไม้ที่มีประโยชน์ทั้ง 2 อย่างขึ้นไป ชนิดไม้ที่มี ศักยภาพในการจะนำไปปลูกทดสอบการเติบโตในพื้นที่มีจำนวน 8 ชนิด ได้แก่ จำปีป่า (*Paramichelia baillonii*) ก่อเดือย (*Castanopsis acuminatissima*) แดง (*Xylia xylocarpa*) มะขามป้อม (*Phyllanthus emblica*) กำลังเสือโคร่ง (*Betula alnoides*) ทะโล้ (*Schima wallichii*) ลำพูป่า (*Duabanga grandiflora*) และมะแขว่น (*Zanthoxylum limonella*) ซึ่งในแต่ละ ระดับความสูงของพื้นที่ควรเลือกชนิดไม้ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และสอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน ด้านการทดสอบเมล็ดไม้ พบว่า เมล็ดแดงมีความมีชีวิตสูง เพาะง่าย และใช้ระยะเวลาใน การงอกไม่นาน ซึ่งมีศักยภาพด้านการผลิตกล้าไม้เพื่อส่งเสริมปลูกในพื้นที่ต่อไป

ABSTRACT

This study aims to survey the needs and selection of tree species suitable in the reforestation trial for local farmers, under the Royal Initiative of His Majesty the King “ three types of forest plantation for four beneficiaries” on the land areas with different heights from the sea level and to test the seeds of some tree species planted in these areas. The target areas were the areas of the royal project located in Chiang Mai province and were selected in three different height which were low elevation highland (500-800 meters) medium elevation highland (800-1100 m) and high elevation highland (over 1100 meters). The experiment was performed in three areas each with the total of 9 areas. Data collection was performed by randomly selecting 391 households, tree species surveying in community forest following on forest routes in all 3 different areas, brainstorming and trees selecting with villager representatives and seed testing of some tree species which will be test planted. The results suggested that in the selection of the suitable tree species for plant testing in village’s woodlot, firewood and household-use trees should be more focused than edible trees. However, the edible trees should be high demand, especially trees that have more than two benefits. In summary, there are eight tree species that have potential to be test planted, which are *Paramichelia baillonii*, *Castanopsis acuminatissima*, *Xylia xylocarpa*, *Phyllanthus emblica*, *Betula alnoides*, *Schima wallichii*, *Duabanga grandiflora* and *Zanthoxylum limonella*. In each height level area, tree species suited to the local area condition and met community needs should be chosen. In seed testing, seeds of *Xylia xylocarpa* showed high viability and easy to germinate. This has the potential to promote the production of seedlings planted in the following areas.